

prima instanță: Șt. Niță
instanța de apel: I. Cimpoi, A. Gavrițița, A. Minciuna

DECIZIE

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima,
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinînd recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Auto-Casa-Tur”,

în pricina civilă înaintată de către societatea cu răspundere limitată „Auto-Casa-Tur” către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM și Întreprinderea de stat „Gările și Stațiile Auto”, cu participarea Ministerului Finanțelor al RM în calitate de intervenient accesoriu, privind încasarea solidară a dobînzii de întîrziere în sumă de 4989500,99 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 50000 lei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a adus curs cererii de apel depusă de către societatea cu răspundere limitată „Auto-Casa-Tur” împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 aprilie 2014,

c o n s t a t ă

La data de 12.01.2012 întreprinderea de arendă „Gara Auto Chișinău” (în proces de reorganizare) a acționat în judecată Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM și ÎS „Gările și Stațiile Auto”, solicitînd încasarea solidară a dobînzii de întîrziere în sumă de 4989500, 99 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 50000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat ca la 25.01.2005 activitatea economică a întreprinderii de Arendă „Gara Auto Chișinău” a fost sistată din motivul depozitării ilegale a întreprinderii de active și alte mijloace fixe.

Astfel, în urma rezilierii unilaterale la cererea Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor a contractului de arendă din 06.06.2002 a principalelor fonduri de producere, fondurilor circulante și altei averi ale autogărilor amplasate în mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam, 58, str. Hîncești, 145 și autostației din or. Strășeni, precum și în urma unei pseudo-adunări a membrilor întreprinderii de arendă, convocată prin grave derogări de la prevederile actelor normative în vigoare și Statutului ÎA „Gara Auto din Chișinău” cu numirea ilegală în funcția de președinte al întreprinderii a dnei Liubovi Denisova, s-a purces la preluarea ilicită a activelor ÎA „Gara Auto din Chișinău” de către Ministerul Transporturilor cu transmiterea ulterioară a acestora către nou-înființata ÎS „Autogara Chișinău” ulterior reorganizată prin contopire în ÎS „Gările și Stațiile Auto”.

Aceste acțiuni abuzive și ilicite, desfășurate sub lozinca restituirii patrimoniului de stat arendat s-au soldat cu lipsirea ÎA „Gara Auto din Chișinău” de proprietatea sa, deoarece anterior acestor acțiuni nu s-a realizat delimitarea produsului de arendă creat de ÎA „Gara Auto din Chișinău”.

În lipsa unor temeuri legale sau contractuale, din posesia ÎA „Gara Auto din Chișinău” au fost scoase practic toate activele care îi sînt necesare întreprinderii pentru a funcționa. Este notabil faptul că s-a purces la transmiterea activelor fără o inventariere prealabilă, pentru a stabili situația exactă a activelor întreprinderii și a delimita bunurile arendate de bunurile proprii ale întreprinderii.

Drept urmare, activitatea economică a ÎA „Gara Auto din Chișinău” a fost în mod silit și neîntemeiat întreruptă ca urmare a lipirii întreprinderii de orice mijloace materiale necesare pentru efectuarea plăților curente către salariații și creditorii săi.

În pofida adresărilor repetate și solicitărilor insistente ale ÎA „Gara Auto din Chișinău” adresate Ministerului Transporturilor privind restituirea contravalorii patrimoniului (produsului de arendă) întreprinderii acaparat ilicit și abuziv în perioada ianuarie - martie 2005, pîrîtul a ignorat aceste demersuri de plată a despăgubirii.

Reclamantul își limitează revendicările de încasare a dobînzii de întîrziere calculată proporțional pentru perioada ianuarie 2005, adică din momentul acapării ilicite și abuzive a patrimoniului întreprinderii pînă în luna mai 2011 adică pînă la momentul executării forțate a Deciziei Colegiului Economic al Curții Supreme de Justiție din 11.02.2011. Prin urmare consideră că dobînda de întîrziere ce urmează a fi încasată pentru perioada ianuarie 2005 - mai 2011 constituie suma de 4989500,99 lei RM.

Solicită încasarea solidară de la pârâții Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și întreprinderea de Stat „Gările și Stațiile Auto” în beneficiul său - întreprinderea de Arendă „Gara Auto Chișinău” a sumei de 4989500,99 lei RM cu titlu de prejudiciu sub formă de dobînda de întîrziere calculată pentru perioada 25.01.2005 - 11.05.2011 ca urmare a acapării ilicite și nerestituirii valorii patrimoniului precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 iulie 2012 cerințele reclamantului ÎA „Gara Auto din Chișinău”, reorganizată prin transformare în SRL „Auto-Casa-Tur”, au fost admise integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2013, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM, a fost casată hotărârea nominalizată și a remis cauza la rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 aprilie 2014 acțiunea înaintată de către SRL „Auto-Casa-Tur” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de fond, SRL „Auto-Casa-Tur” a declarat apel la 14 mai 2014, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen de achitarea taxei de stat pînă la 30 iulie 2014, ora 11.00.

Totodată, i s-a explicat apelantului, că în cazul de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită.

La 21 iulie 2014, împotriva încheierii sus menționate, SRL „Auto-Casa-Tur” a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, soluționarea prin decizie problema în fond despre scutirea de taxa de stat și scutirea de taxa de stat la depunerea apelului, în temeiul art. 85 alin. (4) CPC, în legătură cu situația financiară precară a întreprinderii și existența sechestrului aplicat la contul de decontare al întreprinderii.

În motivarea recursului, recurentul invocă dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, ca fiind nefondată, emisă cu ignorarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC precum și a înscrisurilor probatorii prezentate SRL „Auto-Casa-Tur” în sprijinul demersului de scutire da taxa de stat.

Susține că soldul de cont curent al SRL „Auto-Casa-Tur” nu este suficient pentru achitarea taxei de stat în cuantumul stabilit, acestea fiind atestate prin Certificatul eliberat de către BC „Moldindconbank” SA, precum și datele raportului financiar.

Mai menționează, că SRL „Auto-Casa-Tur” nu dispune de conturi de decontare în alte instituții financiar-bancare.

Totodată prin certificatul eliberat de către BC „Moldindconbank” SA, instituția bancară confirmă că conturile curente ale recurentului nu sunt active din data de 24.09.2013, fiind aplicat sechestrul.

Recurentul mai invocă prevederile Convenției Europene pentru Protecția Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, menționând că cerința de achitare a taxelor de către tribunalele civile pe marginea acțiunilor sau apelurilor nu poate fi analizată ca limitare a dreptului la acces la justiție, care este incompatibil cu art. 6 §1 al Convenției.

Mai susține, că instanța de apel, violînd principiul egalității armelor și asigurării drepturilor procedurale egale lezează dreptul SRL „Auto-Casa-Tur” la un proces echitabil, deoarece în cadrul examinării unui apel tardiv declarat de Ministerul Transporturilor, instanța de apel, a manifestat o indulgență inexplicabilă.

La cererea de recurs Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a depus referință, în care a indicat că instituirea legală a taxei de stat nu este o piedică

în calea accesului liber la justiție, deoarece pe de o parte, accesul la justiție nu presupune în mod obligatoriu și gratuitatea proceselor, iar pe de altă parte, există și instituția acordării de scutiri de către instanța de judecată.

Totodată intimatul a invocat că recurentul trebuie să demonstreze lipsa mijloacelor financiare prin dările de seamă fiscale pentru ultimii ani.

Conform art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

Din materialele dosarului s-a constatat că, SRL „Auto-Casa-Tur” nefiind de acord cu hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 15 aprilie 2014, la data de 14 mai a declarat apel, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii.

În conformitate cu art. 368 alin.(1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordându-i apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 364 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul când apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen de achitarea taxei de stat până la 30 iulie 2014, ora 11.00, explicându-i că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termen cererea de apel va fi restituită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014 este legală, iar recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul art. 85 alin. (4) CPC și art. 4 din Legea taxei de stat se deduce că

pentru scutirea de plata taxei de stat, solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Colegiul reține, că probele anexate de recurent SRL „Auto-Casa-Tur” la cererea de recurs privind scutirea de la plata taxei de stat, nu dovedesc în mod cert și cu precădere, starea financiară precară a subiectului. Iar afirmația recurentului precum că nu dispune de conturi de decontare în alte instituții financiar-bancare, decât cele deținute la BC „Moldindconbank” SA, nu este confirmată prin prezentarea informației organului fiscal cu privire la deținerea conturilor bancare de către recurent.

La depunerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, SRL „Auto-Casa-Tur” nu a prezentat probe concludente ce ar demonstra lipsa surselor financiare din activitatea de întreprinzător, precum și lipsa oricăror bunuri mobile sau imobile.

Potrivit pct. 3 din Hotărârea privind modificarea și completarea Hotărârii explicative „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile” nr. 25 din 28.06.2004, persoana juridică, solicitând scutirea de la plata taxei de stat urmează să probeze lipsa mijloacelor financiare, prezentând probe pertinente cum ar fi : informația de la Inspectoratul fiscal privind existența și situația conturilor bancare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute etc.

Deci, recurentul nu a prezentat probe incontestabile ce ar demonstra situația financiară precară a întreprinderii, care ar servi drept temei pentru scutirea de la plata taxei de stat.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs, prin prisma prevederile art. 368 alin. (1) CPC, reține că instanța de apel întemeiat a dispus, prin încheierea din 09 iulie 2014 de a nu da curs cererii de apel depusă de apelantul SRL „Auto-Casa-Tur”, acordându-i ultimului termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori, CEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975,), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

În contextul celor expuse, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs sunt neîntemeiate și, prin urmare, nu pot fi reținute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Auto-Casa-Tur”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, în pricina civilă înaintată de către societatea cu răspundere limitată „Auto-Casa-Tur” către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM și Întreprinderea de stat „Gările și Stațiile Auto”, cu participarea Ministerului Finanțelor al RM în calitate de intervenient accesoriu, privind încasarea solidară a dobânzii de întârziere în sumă de 4989500,99 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 50000 lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță